

MEDIARECHT

AKK20106464

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

Op 1 september 2011 lopen de huidige frequentievergunningen voor publieke en commerciële radio af. Staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken schreef op 21 januari 2010 een brief aan de Tweede Kamer over het beleid voor de periode daarna. Digitale etherradio heeft de toekomst, maar dat vereist het uitgeven van nieuwe frequenties en consumenten zullen een nieuw toestel moeten aanschaffen. In de zomer van vorig jaar werd al het principebesluit genomen dat de bestaande (analoge) vergunningen met zes jaar zullen worden verlengd onder voorwaarde dat de vergunninghouders gaan investeren in digitale radio. De vergunningen worden gekoppeld aan een digitale multiplex die ook daadwerkelijk in gebruik moet worden genomen. Na vier jaar moet in 80% van Nederland digitale etherontvangst mogelijk zijn. Als partijen niet aan deze verplichting voldoen, is dat een grond voor intrekking van hun vergunningen.

De brief van 21 januari 2010 werkt de plannen verder uit. Voor de verlenging van 2011 tot 2017 moeten de vergunninghouders een vergoeding betalen waarvan de hoogte door externe deskundigen wordt vastgesteld. Het 'waardebepalingsonderzoek' is opgedragen aan een consortium bestaande uit SEO Economisch Onderzoek, TNO-ICT en het Instituut voor Informatierecht. Wanneer de kosten bekend zijn kunnen de vergunninghouders beslissen of zij op deze basis willen doorgaan. (*Kamerstukken II*, 2009/10, 24095, nr. 254).

Rechtspraak

Wie op de website van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens zoekt naar arresten over de media, zal geneigd zijn eerst te kijken naar zaken die betrekking hebben op een beweerde schending van artikel 10 EVRM. Die aanpak is echter te beperkt. Het komt regelmatig voor dat slachtoffers van de media een beroep doen op een ander

grondrecht. De klacht kan bijvoorbeeld inhouden dat de Staat onvoldoende heeft gedaan om het vermoeden van onschuld (art. 6, tweede lid, EVRM) of het recht op privacy (art. 8 EVRM) te beschermen.

In een zaak tegen Rusland oordeelde het Hof dat het vermoeden van onschuld was geschonden door uitspraken op de televisie van een bekende politicus. Tijdens een verkiezingscampagne had deze een bepaalde ambtenaar een 'misdadiger' genoemd die snel achter de tralies moest verdwijnen. Na een klacht van de ambtenaar oordeelde het Hof met een kleine meerderheid dat artikel 6, tweede lid, EVRM geschonden was. De minderheid bracht daartegen in dat de politicus als privépersoon had gesproken en beschermd werd door de uitingsvrijheid (EHRM 18 maart 2010, *Kouzmin vs Rusland*, *www.echr.coe.int*, appl. 58939/00).

Twee dagen eerder overwoog het Hof in een arrest tegen Roemenië dat de media het recht hebben om over belangwekkende strafzaken te berichten. De overheid handelt ook niet onrechtmatig wanneer zij op terughoudende wijze informatie over lopende strafzaken verstrekt aan journalisten (EHRM 16 maart 2010, *Jiga vs Roemenië*, *www.echr.coe.int*, appl. 14352/04).

Dat het evenwicht niet makkelijk te vinden is wordt geïllustreerd door een zaak tegen Finland. Een journalist en een hoofdredacteur waren door de nationale rechter veroordeeld voor het plaatsen van een kort bericht over een verkrachting. Hoewel geen verdachten bij naam genoemd waren, konden verschillende spelers van een sportploeg als mogelijke daders worden herkend. Volgens de meerderheid van het Hof was artikel 10 EVRM niet geschonden. Twee dissenters zijn echter van oordeel dat het Hof in deze zaak het vermoeden van onschuld en het recht op eer en goede naam teveel gewicht geeft ten nadele van de persvrijheid (EHRM 6 april 2010, *Ruokanen e.a. vs Finland*, *www.echr.coe.int*, appl. 45130/06).

Interessant zijn ook vijf andere, onderling samenhangende, arresten tegen Finland. Daarin staat de vraag centraal of de vriendin van een politicus een 'publieke persoon' is, die zich meer aandacht van de pers moet laten welgevalen. Tot op zekere hoogte wel, zo oordeelde het Hof. Verscheidene journalisten en hoofdredacteurs waren door de nationale rechter veroordeeld wegens het schenden van de privacy van de vrouw. Het Hof achtte deze veroordelingen in strijd met artikel 10 EVRM (EHRM 6 april 2010, *Flinkkilä e.a. t. Finland*; *Jokitaipale e.a. vs Finland*; *Iltalehti en Karhuvaara vs Finland*; *Soila vs Finland* en *Tuomela e.a. vs Finland*, *www.echr.coe.int*, appl. 25576/04, 43349/05, 6372/06, 6806/06 en 25711/04).

Binnen Nederland kwam de botsing tussen de persvrijheid en het recht op privacy duidelijk naar voren in een kort geding over het uitzenden van beelden die met een verborgen camera waren opgenomen in een tbs-kliniek. De televisiemaker Peter R. de Vries meende dat de uitzending gerechtvaardigd werd door een dringende reden van algemeen belang. De voorzieningenrechter oordeelde echter anders en verbood de SBS en Endemol de desbetreffende

de beelden uit te zenden op straffe van een dwangsom van € 15.000 per overtreding. Toen de eerste uitzending toch doorging volgde een tweede kort geding, waarin de dwangsom werd verhoogd tot € 500.000 per overtreding. (Vzr. Rb. Amsterdam 9 april 2010, LJN: BM0564 en Vzr. Rb. Amsterdam 16 april 2010, LJN: BM1465 en BM1482).

Literatuur

- W.F. Korthals Altes, ‘Sanoma naar de Grote Kamer. Van Hoornse streetraces, ramkraken en het Huwelijk van de Eeuw’, *NJB* 2010, 228 (publicatienummer), afl. 5, p. 287-292;
- L. Stevens, ‘Strafzaken in het nieuws. Over ontsporende media en de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie’, *NJB* 2010, 545 (publicatienummer), afl. 11, p. 660-665;
- Aernout Nieuwenhuis en Sanne Koning, ‘Kunst in Straatsburg’, *Mediaforum* 2010-3, p. 70-78;
- David Korteweg, ‘Strafbaarstelling negationisme: geschiedschrijving via het recht?’, *Mediaforum* 2010-3, p. 79-83.